

Д.О. Зелінська

Науковий керівник:

Азарова Л.Є.

– д-р філологічних наук,

професор,

завідувач

кафедри мовознавства.

АЛЬМАНАХИ ТА ЕЛЕКТРОННІ ВИДАННЯ ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЙ МОЛОДИХ ПОЕТІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній роботі порушується питання ролі альманаху як літературного видання, що допомагає виявити нові таланти та популяризувати сучасну українську поезію. Висвітлюються альманахи та електронні видання України, що здобули успіх у авторів та читачів завдяки своєму оригінальному підходу до публікацій і любові видавців до своєї справи.

Ключові слова: альманах, періодика, видання, збірка, публікація, поезія.

Abstract

In this article rises the problem of the role of a miscellany as a literature edition that helps to find any new talents and popularize the modern Ukrainian poetry. There are highlighted some miscellanies and electronic editions that have succeeded in some cooperation with authors and readers due to their original approach to the publications and publishers' love to their own business.

Keywords: miscellany, periodicals, edition, collection, publication, poetry.

Альманах – це різновид видання, збірка літературно-художніх або науково-популярних творів, об'єднаних за якою-небудь ознакою (тематичною, жанровою, ідейно-художньою тощо). Альманах здатний поєднувати найрізноманітніші (на власне функціональному рівні, а також в плані складу учасників, відбору матеріалу і способів його репрезентації) аспекти. Певна перехідність і нестійкість закладена в структурі альманаху як комбінованого «зібрання уривків різних авторів», що проявляється в відносно вільних строках видання, жанровій строкатості, «уривчастій» структурній організації. [1] Альманах займає проміжне положення між періодичними і неперіодичними виданнями (може виступати і як збірка, і як книга), журналістикою і літературою. Його виділяє вільна періодичність виходу в світ, хоча календарна приуроченість чітко простежується: в класичному варіанті - це сезонні календарні свята, пізніше - пам'ятні дати. Альманах відрізняється від таких неперіодичних збірок, як антологія або хрестоматія, своєю новизною, фактом першої публікації текстів. В системі періодики альманах - як і слід виданню перехідного типу - рухливий, нестійкий: він тотожний періодичній збірці, взаємозамінний з журналом і протиставлений газеті. При цьому альманах, на відміну від свого головного конкурента - «товстого» журналу, більш мобільно реагує на динаміку літературного процесу. Але найголовнішою перевагою альманаху є те, що альманах дає можливість проявити себе найрізноманітнішим, а часто ще і невідомим особистостям, подарувати частинку своєї душі читачам, опублікуватися всім, хто має талант і прагне щось донести до інших.

Літературні журнали Спілки письменників України складають доволі численну та автономну групу. Це "літературно-мистецькі та громадсько-політичні" часописи "Дніпро" (видається з 1927 року), "Вітчизна" (з 1933) "Дзвін" (з 1940), які забезпечили собі перманентне існування, сталисть концепції, аудиторію та тяжіння традиції як на рівні підбору текстів, так і на рівні художнього

оформлення. Тут друкуються члени Спілки письменників і видаються вони державним коштом. Водночас їх суспільний статус вельми обмежений, авторитет для молоді вони втратили синхронно зі Спілкою, й зараз майже не представлені в інформаційному просторі. Дещо окремо стоїть харківський часопис "Березіль", що толерантно поєднує на своїх сторінках архаїку та нові тенденції, друкуючи тексти Юрія Андруховича, Оксани Забужко, Софії Майданської, Сергія Жадана, Людмили Таран. [2]

Проте ми спостерігаємо й розвиток літературної періодики, появу нових цікавих часописів з нестандартним підходом до публікацій. До таких видань належать «Скіфія», «Склянка Часу*Zeitglas», «Зерна», «Lithium», «Liga», «Поетична топоніміка», «Стожари Поділля» та багато інших. Видавці зацікавлюють молодих авторів індивідуальним підходом до кожного автора, деякі друкуються одразу кількома мовами, висвітлюють твори як співвітчизників, так і емігрантів, іноземців, поширюють матеріали і популяризують сучасну українську поезію за кордоном. Часто діяльність таких видань є добровільною некомерційною справою. "Журнал «Склянка Часу*Zeitglas» ніколи не видавався за рахунок держави, спілок, грантів, «добрих дядьків». Із самого початку 1995 року й понині він видається на засадах самофінансування. Просто всі кошти, що надходять від реалізації журналу, продажу книжок його авторів, спрямовуються на видання чергових номерів. Причому вся редакційна робота виконується волонтерським чином, безоплатно. Хтось усміхнеться. Ну й добре..." – розповідає про свою діяльність Олександр Апальков, редактор журналу "Склянка Часу*Zeitglas". [3]

Прикладом оригінального сучасного альманаху є вінницький часопис «Стожари Поділля», де публікуються твори різних за віком, професіями та творчим досвідом літераторів. Саме на сторінках цієї збірки відбулося чимало дебютів поетів Вінниччини та й багатьох інших регіонів України. Ще однією особливістю є те, що в альманасі є багато різних розділів, зокрема для поетів-початківців, емігрантів, композиторів. Тут можна знайти не лише «канонічну» поезію, а й новели, невеликі оповідання, нариси, пісні, хокку, навіть малюнки. Останній випуск альманаху «Стожари Поділля» приурочений до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка.

Цікавим тематичним альманахом є збірка «Намалюй мені ніч» видавництва «Склянка Часу*Zeitglas», присвячена 90-літтю українського поета Миколи Петренка. До неї ввійшли вірші переможців міжнародного поетичного конкурсу одного вірша про любов, який проводився до ювілею поета. Метою конкурсу та альманаху була популяризація сучасної поезії, виявлення талановитих авторів і допомога в публікації їх робіт, винесення нових творів на широкий загаль читачів, літературознавців, видавців. [3]

Альманахи та електронні видання є також платформою і для моїх віршів. Я вдячна видавцям за надану можливість публікацій (в додатках наводжу два вірші, що опубліковані в розглянутих альманахах).

Сучасних альманахів і літературних видань в Україні не так і багато, але вони справді варті добрих слів і уваги завдяки людям, що ними опікуються. Видавці досягають поваги авторів і читачів, роблячи свою справу з любов'ю та невпинно. Вони вивчають нові мови, читають нові книги, сучасні тексти молодих авторів – і це є рецептом їх успіху.

Отже, цінність таких видань полягає в тому, що вони з регіональних все більше набувають всеукраїнського літературно-мистецького масштабу. Альманахи відкриті для молодих талантів і допомагають їм реалізуватися. Адже головне, щоб поезія мала власний стиль, неповторність і щирість. Серед великої кількості аматорських творів можуть зустрічатися і літературно недовершені, але головне, що вони довершені ідейно та духовно.

Додаток 1
Осінній блюз

Щовечора ми поодинці удома.
Ти знаєш, нам світять зірки однаково.
Осінній вітер нам стукає в шибку,
Пронизує душу холодом швидко.

Падають вірші на мій папір,
Як помста за день, що минув.
За ще один день нездійснених мрій,
За буденність – ти в ній потонув.

А на зневіреному папері
Інші я і ти, зорі й вітер.
Відкриті в серце твоє там двері,
І дарую тобі я квіти.

Я принесла б тобі ту квітку,
Що вже першим снігом припала.
Ти ж даруй усмішку привітну –
Мені й цього буде немало.

Потепліє, як ти посміхнешся,
Сніг розтане й збудуться мрії.
Квітка ще розпустить пелюстки,
Я відтаю, я теж зумію.

Додаток 2

Шлях Шевченка

І так було вже сотні літ...
Тримають генії-титани
Немов Атланти, цілий світ,
Й виводять з горя і омани.

Шевченко був одним з титанів.
Мов легендарний Прометей,
Він кожен день жив, як востаннє –
Вогонь доносив до людей.

Поет залишив за собою
Світло віршів, фарб й олівця.
Не зливсь з жорстокою юрбою
Він від початку й до кінця.

І хоча раб в житті, бувало,
Душа – завжди вільна як птах.
Вона блукала в творчих далях,
В рідних полях, лісах й степах.

Він – дерево самотнє в полі.
Та засіяв його талант,
Як, всупереч суворій долі,
Пробилась квітка крізь асфальт.

Крізь тернії та до зірок.
Цей шлях митці всі обирають.
Їх вистражданий кожен крок –
Вони ж буденність прикрашають!

А вони йдуть лише вперед,
Їх пам'ятають, хоч час плине.
Для них найкращий монумент –
Це їх вірші, пісні й картини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Альманах – Вікіпедія [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Режим доступу:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BB%D1%8C%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%85>

2. Літературна періодика в Україні [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Режим доступу:

http://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/overview/120/

3. Офіційний сайт видавництва «Склянка Часу*Zeitglas» [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Режим доступу:

<http://zeitglas.io.ua/>

Зелінська Дарія Олегівна - студент групи 2КН-16б, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця, e-mail: dariia050500@gmail.com.

Zelinska Daria O. – student of the 2KN-16b group, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: dariia050500@gmail.com.

Науковий керівник: **Азарова Лариса Євстахіївна** – д-р філологічних наук, професор, завідувач кафедри мовознавства, Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця.

Supervisor: **Azarova Larisa Y.** – Dr. of Philology, Professor, Head of Linguistics' Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.